

279290

FAMILIA

FÓIE BELETRISTICA SI SOCIALA

423

ILUSTRATA

TOTODATĂ

SI ORGANUL PUBLICATIUNILOR „SOCIETATII PENTRU FOND DE TEATRU ROMAN.”

Biblioteca soc. „Petru
Nr. cron. 1021
Nr. grup. 9 181

PROPRIETAR, REDACTOR ȘI EDITOR :

IOSIF VULCAN.

Bibl. Univ. Cluj.
Nr. 2.60.1940.

ANUL XXII. — 1886.

ORADEA-MARE, 1886.
CU TIPARIUL LUI OTTO HÜGEL.

CUPRINSUL.

I.

Portrete și ilustrațiuni.

	Pag.
George Barițiu	1
Botezul Domnului	17
Mama și gerul	29
Moda. (Costum de negligé.)	41
Doftorul minunilor	53
Edison	65
10. Patru ilustrațiuni glumețe	77
Regele Alfonso XII	85
Țancă din Bănat	97
15. Erbă	109
18. Schițe etnografice (Costumuri pentru fetițe mici.)	125
19. Schițe etnografice din Dalmația	137
2. Ragusa	149
1. Ciprian Porumbescu	157
2. Dina valurilor	173
3. Gravosa	177
4. Plăcere oprită.	189
5-28. Schițe etnografice dela Ragusa	201
33. Moda. 5 figuri	213
Charles Darwin	221
Reîntorcerea păstorului	237
6. Valea Iadului	249
7. Prietinele	261
Mama	273
Hotii prinși	285
Guil de pasere	297
Darul măturătorului de stradă	309
Noul parlament în Budapesta	321
Frumuseța a fecă	333
Emuarea de velocipediști	345
Princessa Maria Valeria	357
S'a vârsat tăerul	369
48. Părechia princiară din Muntenegru	381
Haid să învățăm carte!	393
53. Schițe etnografice din Dalmația	405
Călătorie în pustietate	417
Comediesul în sat	429
Paserea raiului	441
Unde ți-i slăpânul	453
Noapte bună	465
Pânea noastră de toate dîlele	477
Podul de lângă Brooklyn	489
Flôrea ruptă	501
Catedrala St. Vasile în Moscva	513
A fugit	525
Dejunul în companie	537
Zăpăcela copilei	548
Tea mai frumoasă	561
Neelistul de piață în Italia	573
585	585
Metovată	597
609	609
621	621

II.

Poesii.

	Pag.
Vasile Alecsandri: Curtea-de-Argeș	509
Theochar Alexi: M'am înșelat	353
» Croitorul împărat	535
Andrei Bârseanu: Meșterul Manole	581
» La Crăciun	619
G. Bengescu: Comóra lui Pygmalion	73
N. A. Bogdan: Marseileasa	365
» Pe pod	451
George Botean: Vieta noastră	98
» Fericire	198
Ioan dela Buceci: Strugurii	569
T. G. Djuvara: Cântec, după Richépin	235
B. V. Gheorghian: Nu 'ntrebă	39
» Din depărtare	99
» Pe lac	171
» Nu rideți	281
G. Joandrea: Epigrame, după Logau	174
G. I. Lazariu: Nepótei mele	88
V. B. Muntenescu: T-am dis adio	62
» Mor, tóte mor	343
» Nu pot uita	438
» Codrule ce te mândreșei	594
Mihai Pervu: Fără veste s'a atins	187
» Șópte triste	355
M. Pompiliu: Osénditul din Carpați	245
» La un Român renegat	401
Matilda Poni: Tu vrei	25
» Mi-i dor	269
» Intrebări fără răspuns	389
» S'au perdut	558
Traian H. Pop: Scobori din lumea ta!	606
Gil Rivo: Când șueră vântul	211
Ioan N. Roman: Și decă	3
» În durere	51
Iuliu I. Roșca: Unei artiste	27
» Ce fel de iubire-mi place	318
» Stâncă Mor-Tatului	461
C. A. Rosetti: De ce?	197
Carol Scrob: Pașcile	185
» Amorul și mortea, după Prudhomme	499
» Moș Crăciun	617
Th. M. Stoienescu: Senadă, după Coppée	485
Lucretia Suciu: Copila înșelată	14
» Intrebare	87
» Decă	158
» Gândul meu	223
» Pe-a visurilor	258
» La umbra	305
» Ah lasă-me	377
» A sufletului	426
» Dor	523
Maria Suciu: Cântec de tómnă	547
A. Vlăduț:	37

	Pag.
<i>A. Vlahuță</i> : 13 strofe	209
<i>Iosif Vulcan</i> : Mi-i dor	473
» Unde este fericirea	605
<i>Duiliu Zamfirescu</i> : Din alt veac	293
» Cântec	329
» Adio	413

II-b. Poezii populare.

<i>Almus</i> : Poezii populare din Ardeal — 443, 455, 467, 492, 503, 515, 527	527
<i>Iuliu Bugnariu</i> : Doine și hore din giurul Năsăudului 19, 31, 43, 54, 66, 78, 90, 103, 115, 127, 140, 151	151
» Bălade din giurul Năsăudului 236, 248, 260, 271, 283, 295, 307, 320, 331, 344	344
<i>I. Dologa</i> : Voinicul și mândra sa	163
» Doine și hore din Ardeal 177, 190, 215, 227, 239, 251, 263, 275, 287	287
<i>B. V. Gheorghian</i> : Căntece populare din Moldova 335, 359, 372	372
<i>Corneliu Lazar</i> : Colinda sorelui	622
<i>J. F. Moldovan</i> : Doine din Ardeal	311, 323
<i>I. Popovici</i> : Doine din giurul Lugoșului	575, 599
<i>Vasile Sala</i> : Colinde la Crăciun	610
<i>I. C. Someșanul</i> : Căntece din Chior	418, 431
<i>Alexandru Tuduceșcu</i> : Cimilituri	7

III.

Romanuri, romane, piese, povești, schițe.

<i>Andersen</i> : Băiatul reuțacios	150
<i>Ioan Bârsean</i> : În ajunul Crăciunului	611
<i>N. A. Bogdan</i> : Amintiri glumețe din teatru 20, 324, 624	324, 624
» Abraam, poemă biblică	110
» Pe câmpul de onoare, dramă	341
<i>T. Bulcu</i> : Pescarea nouă dela Măgară	432
<i>V. R. Buticescu</i> : Costica, novelă	3
<i>Carmen Sylva</i> : Istoria Suferinței	557
<i>Nic. Corcheș</i> : Vrăgitoarea, novelă de Franzos	322
<i>Eu</i> : O viață perdută, novelă	473
<i>I. Iorgulescu</i> : Fantasia	28
» Verișora Sofia	497
<i>P. Ispirescu</i> : Pânza Penelopei, poveste	98
<i>Georgina Misici</i> : O pagină dintr'un diar	61
<i>V. Nora</i> : Sânge de țigan	593
<i>Virgil Onit</i> : Pentru ochii lumii, comedie după Labiche	538
<i>Don Padil</i> : Trandafirul, novelă	617
<i>Matilda Poni</i> : Teoria tusei	600
<i>C. R.</i> : Dilele babei, legendă	226
<i>Ioan Sbiera</i> : Tei-legănat, Sfarmă-petră etc. poveste	490
<i>I. C. Someșanul</i> : Când esecutorul s'a dus din sat, schița	197
<i>Iosif Roman</i> : Suveneri de călătorie	438
<i>Ioan Russu</i> : Arborele înșurăciunii, novelă	25
» Amintiri din trecut, schiță	223
» Din viața unui călugăr, novelă	269
» Nepotelul împăcitor	521
<i>A. Vlahuță</i> : Epraxia, novelă	169
» De-a baba orbă, schiță	245
» Vișan, amintiri	317
<i>Dela Vrancea</i> : Palatul de cliștar, poveste	413
<i>Iosif Vulcan</i> : Fata popii, roman	6

IV.

Literatură, critică, estetică, artă.

<i>Dr. A. P. Alexi</i> : Wilhelm Tell, de Schiller	415
<i>N. A. Bogdan</i> : Costachi Negruzzi către George Asachi, asupra Teatrului Românesc în 1838	957

<i>N. A. Bogdan</i> : Metoda d'a vorbi și recită bine	580
<i>A. Dinga</i> : O bună carte	623
<i>Constanța de Dunca-Schiau</i> : Dra Maria Assan	552
<i>B. P. Hașdeu</i> : Adam, din Marele etimologic al României	13
<i>Dionisiu O. Olinescu</i> : Elementul național în educațiune, conf. de D. Socolean	14
» Date noue despre Arune Pumnul de I. Bumbac	16
<i>Don Padil</i> : Corespondență literară	288
<i>Ioan Russu</i> : Pygmalion, tragedie de G. Bengescu	91
» Romeo și Julietta	1
» Resvan și Vidra, de Hașdeu	20
» Esposițiunea dela Intim-Club în București	252
» Severo Torelli	49
» Machbet și Chirița la Iași	52
» O crimă celebră, dramă	3
<i>Iosif Vulcan</i> : George Barițiu	3

V.

Istorie, științe naturale, igienă, instrucțiune.

<i>Dr. A. P. Alexi</i> : Despre georgine	92
<i>Mihai C. Branean</i> : Darwinismul în progresul intelectual	10
<i>G. Candrea</i> : Din istoria tutunului	290
» Disciplinarea inimii	187
<i>Dr. George Crainicean</i> : Dece porunci ale sănătății și tâlcuirea lor	514
» Despre clorosa, anemie și bôla de bronz	114
<i>Ang. Dimetriescu</i> : Concepția modernă a științei geografice	76
<i>A. Dinga</i> : Ereditatea memoriei și a obiceiurilor	175
» Rolul sării în alimentațiune	16
» Corsetul și inconveniențele sale	167
<i>G. D.</i> : Din epistolele de amor ale unui învățat	89
<i>Averchiu Macovei</i> : Ordaliile seu judecățile dumnezeiești și duelul	20
» Despre vegetarianism	30
<i>V. N.</i> : Intrebuințarea cafelei negre și abuzul ei	11
» Circulația sângelui în creeri	11
» Istoricul serbării Crăciunului	11
<i>Ioan Petran</i> : Femeia-mamă ca educatoare	11
<i>D. Petru Pipos</i> : Cugetări despre educațiune	11
<i>Mihai Pêrcu</i> : Despre colorile florilor	11
<i>Aurel C. Popovici</i> : Forme și fond în cultură	11
<i>Iuliu B. Salavțian</i> : Despre salutări	11
<i>R.</i> : Introducerea cartofilor în Europa	11
» Scrima și femeia	11

VI.

Vieță socială.

a) articoli.

<i>Aurora</i> : Serisori intime	2
<i>I. G. Barițiu</i> : Cronică teatrală română din Sibiu	2
» Reprezentațiune teatrală română de diletanți în Sibiu	1
<i>G. Candrea</i> : Fraclul de F. UNRINGER	1
<i>Florian Danciu</i> : Curățenia corpului	526
» Imbrăcămintea în genere	562
» Despre coloria imbrăcămintei	575
» Despre mănuși	587
» Despre ornamente	588
<i>Constanța de Dunca Schiau</i> : Probitatea și cavalerismul soldatului român	300
<i>Iassiensis</i> : De-a curmedişul Terții Românești	300
<i>Averchiu Macovei</i> : Femeia	11

	Pag.
<i>Don Padil</i> : Din lumea acésta in lumea cealaltă	8
» Dela Bucureşti	44
<i>M. Pompiliu</i> : Scrisóre dela ţeră	360, 408, 419
<i>Ioan Russu</i> : Biletul Ateneului	216
» Scrisóre din Constantinopol	336
» Meditaţiuni de tómnă	456
<i>A. C. Şor</i> : Din viaţa de Bucureşti	493, 504, 516, 528, 540, 552, 564, 577, 588, 611
<i>Tomnatic</i> : Vinerea mare in Oradea-mare	192

b) *corespondinţe.*

<i>Arad</i> : Eráş concertul din Arad	68
» Balul societăţii »Progresul«	79
» Balul Reuniunii femeilor române	94
<i>Boclén</i> : Balul despărţementului Asociaţiunii	348
<i>Boins</i> : Balul casinei române	95
<i>Luş</i> : Balul dela trei sfinţi	67
<i>Udapesta</i> : Concert românesc	152
<i>Bucureşti</i> : Scrisóre făr de respuns, de Ioan Russu	55, 128, 240
<i>Câmpeni</i> : Adunarea despărţementului Asociaţiunii	387
<i>Cernăuţi</i> : Scrisori din Bucovina, de Dionisiu O. Olinescu	32, 116, 217, 397, 590
» «Junimea» şi «Armonia»	129
» Adunarea societăţii «Armonia»	130
» Serată musicală in Cernăuţi	313
» Esposiţiunea din Cernăuţi	444, 457
<i>Cluj</i> : Bal şi concert românesc	94
<i>Geneva</i> : Cronică	32
»	264
<i>Lugoş</i> : Serată literară-musicală	116

	Pag.
<i>Mercurea</i> : Bal românesc	69
<i>Sibiu</i> : Cerem şcolă pentru fete!	55
» Concertul Reuniunii române	67
» Din viaţa socială	79
<i>Şomcuta</i> : Balul adunării pentru teatru	385
<i>Timişóra</i> : Bal românesc	68
»	104
<i>Viena</i> : Cronică, de Valeriu Russu	56, 93, 178, 276, 555, 565, 576

VII.

Societăţi de cultură.

1. *Academia Română*. Sesiunea generală din 1886
130, 143, 152, 164, 204
 2. *Societatea pentru fond de teatru român*:
 - a) Convocarea şi programa adunării din Şomcuta 312
 - b) Discursul de deschidere al adunării, de Iosif Vulcan 373
 - c) Raportul comitetului 374
 - d) » cassarului 374
 - e) Descrierea adunării 383
 - f) Processele verbale 384
 3. *Asociaţiunea Transilvană*. Adunarea generală din Alba-Julia 386
 4. *Asociaţiunea din Bucovina*. Adunarea generală anuală 505
- Afară de aceste, mai in fiecare numer, cugetări, glume, noutăţi literare, artistice şi sociale, modă, din ţeră şi din stăinetate, ghicituri de tot felul şi altele.

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
 5 Ianuarie st. v.
 17 Ianuarie st. n.

Ese în fie-care dumineca.
 Redacțiunea în
 Közép-uteza nr. 395.

Nr. 1.

ANUL XXII.
 1886.

Prețul pe un an 10 fl.
 Pe ¹/₈ de an 5 fl.; pe ¹/₄
 de an 2 fl. 70 cr.
 Pentru România pe an 25 lei.

Bibl. Univ. Cluj.
 Nr. 175 1940.

Sibiu
 437

George Barițiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

fi
 as
 tu
 ac

George Barițiu

Cincideci de ani! Viața unui om. Cât de mult poate să lucreze un om care trăește o jumătate de secol! Cel puțin treizeci de ani i stau la dispozițiune pentru activitate. Dar cât de laborioasă a fost viața aceluia, care a trăit atâtea, încât numai în lucrare a petrecut cincideci de ani!

Un astfel de rar bărbat este acela, al cărui portret mai nou ilustrază pagina de frunte a foii noastre. În toamna trecută au expirat cincideci de ani, de când George Barițiu a început activitatea sa culturală literară. Precum s'ntem informați, s'a și înființat un comitet, care va organiza o serbare iubilare. Dorind a vini și noi cu tributul stimei noastre, am creșut mai convenabil să deschidem anul 1886 cu remprospetarea activității acestui bărbat. Dicem remprospetare, căci »Familia« s'a ocupat de acesta îndată la fondarea sa. În anul 1865, în anul din primii numeri ai foii noastre, publicăm pe retul de atunci și biografia de până atunci a ilustrului decan al presei române. Acum după cincideci și doi de ani, bărbatul de odinioară a devenit bătrân și dinop ună cu anii s'au înmulțit și meritele ce trebuie să i semnăm.

Activitatea dlui Barițiu datează din epoca renașterii noastre; din timpul acela, când nu erau alte școli române mai nalte decât cele din Blaș; când literatura noastră abia începea să resară: când n'aveam încă nici început de dia istică și când lumina deșteptării nu strălucise încă prin negura nesciinței ce acoperia tot orizontul nostru.

Barițiu a aprins cele mai multe din făclile culturii noastre naționale și a stat la legământul înaltelor idei ce deșteptare, înălțare și înflorire. Numele dsale este scris în istoria tuturor mișcărilor noastre de deșteptare și de cultură, căci în toate a luat parte: de aceea biografia sa nu se poate face fără ca să atingem macar unele din cele mai însemnate evenimente din istoria nămului românesc.

Așa un om este o frașă convențională, nici vro esatermă ne înțelegem obișnuită în biografii, ci un adevăr deosebit. De aceea cutezăm să dicem, că nu este omul care să cunoască mai bine decât dl Barițiu istoria deșteptării și culturii noastre moderne.

Constatând acest fapt, se înțelege că nimene n'ar mai competent s'o scrie decât tocmai dsa. De aceea am de ocaziunea aceasta spre a-l rugă cu tot respectul să-și scrie memoriile, începând din primul pas al activității sale și până la momentul, când, întocmai ca și stasul oboșit în luptă, ș-a depus condeiul de publicist. Aceasta ar fi cartea ce națiunea română mai cere dela

George Barițiu, lucrarea ce tot românul ar ceti-o cu mai repede a inimii sale, oșera ce de sigur va fi de frunte în bibliotecile noastre și ar fi cea mai frumoasă și activități îndelungate și neobosite.

Unul cel mai neperitor al onului nostru pentru națiunea sa.

Carul publicisticii române va fi o lucrare. Bucuria nămului nostru tocmai așa de

ca și intristarea în cazul d'a nu se îndeplină această cerere, credem, generală.

Deocamdată dar să ne mulțămim cu următoarele schițe. George Barițiu se trage din o vechie familie românească nobilă »armalistă« din părțile Cetății-de-Pétră, și este fiul lui Ioan Barițiu, fost paroc în comuna românească Jucul-de-jos în comitatul Cluș, și s'a născut în 12.21 maiu 1812. Numele seu original n'a fost »Barițiu«, ci »Pop«, pe care încă profesorii din Cluș ai părintelui seu îl schimbară cu numele »Barițiu«, pentru cuvântul că în școlă pre mulți se numiau »Pop« și astfel se făcea confuziune.

În 1824 părintele tinerului George duse pe dânsul și pe celalalt băiat al seu la școlile din Blaș, așezându-i la mîchil lor Petru, care se numia Popovici. Acesta înscrise băieții cu numele »Popovici« și astfel se numiră ei 4 ani, cât steteră la gimnaziul din Blaș. Dar în 1827, trecând la liceul din Cluș, profesorul piarist de acolo restituî numele »Barițiu«, devenit apoi atât de ilustru pentru români.

George stete 4 ani la Cluș, terminând cu succes escelent studiile liceale; la 1831 se întorse la Blaș, unde făcî cursul teologic de patru ani și la 1835 fu numit profesor pentru fizică.

Fiind atunci numai la Blaș școli românești mai înalte, românii și din părți depărtate își duceau băieții acolo. Mai apoi, cam încă de pe la anul 1834, comercianții români din Brașov își cereau pe feriele cele mari câte un profesor din Blaș, ca să le învețe băieții. Cel dintâiu care s'a dus a fost George Barițiu, în toamna anului 1834, pe când încă nici nu terminase cursul de teologie. Primit acolo cu cea mai mare afabilitate, dânsul merse și în toamna anului viitor.

Anul 1836 este memorabil pentru istoria așezămintelor culturale române din Brașov. În acel an Barițiu călătorind la București dimpreună cu Timoteiu Cipariu, se opriră și la Brașov. Atunci se concepu idea înființării unei școli românești și a unei foi românești literare. Dela București, Barițiu nici nu se mai întorse la Blaș, ci remase la Brașov, obținând un concediu de trei ani dela episcopul Leményi. Dar Barițiu nu se mai întorse la Blaș mai mult.

Organisând u-se la Brașov o școlă elementară românească, în curând se ivi necesitatea de un al doile profesor. Acela erăș vini dela Blaș și anume în aprilie 1838. Noul profesor eră absolventul de teologie Andrei Muresan, care devini apoi bardul nostru național.

Încă înainte d'a vini Andrei Muresan la Brașov, Barițiu începî să scotă din ianuarie 1838 »Folia pentru minte inimă și literatură«, odată pe săptămână; apoi în aceeaș lună primul diar politic român »Gazeta de Transilvania« la care în anul următor angagiă ca colaborator și pe Andrei Muresan. Înființarea acestor organe de publicitate și peripețiile lor sînt descrise într'un șir de articoli, publicați în »Familia« la 1876 sub titlul »Primele diare românești în Transilvania« semnați de scriitorul acestor sîre.

Tot în erna aceea Barițiu organisă acolo și o societate de dilatanți, care și după aceea mulți ani represintă la serbători câte o presă mai ușoră.

La 1841 se căsătorî cu Maria St. Belisariu, fiica unei văduve comerciante din Brașov; căsătoria fu binecuvântată cu noue prunci, din cari cinci trăese și acum, er consorta și mama buna a celor din viața spre finele anului trecut.

La 1845 Barițiu încetă cu profesia și se dedică numai diaristicii. În interesul diarului seu făcî o călătorie în țară și în străinătate să întrețină o luptă pentru publicitate și pentru așezarea unei diare publice-politice. În anul 1848 a fost

Blaș. Barițiu luă parte activă la aceea, în calitate de vice-președinte dimpreună cu Simeon Bărnuțiu. Fu ales și în deputațiunea care avea să meargă la împăratul Ferdinand în Innsbruck; apoi în ceea care avea să se prezinteze la dieta din Cluș. Inse misiunea deputațiunii se zădărnici și urmară zile grele. Resbelul civil erupse. Barițiu făcu parte din comitetul de pacificare din Sibiu. Mai apoi se refugiă dincolo de munți, la Câmpina, unde mai târziu fu prins de colonelul Wrangel și ascortat la Ploești, de unde fu trimis la Cernăuți și acolo fu eliberat. După petrecere de trei luni de zile în familia Hurmuzachi, în octombrie 1849 se întorse la Brașov și cu toate că îndură mari pierderi, începă să scotă de nou »Gazeta« și »Fôia.« În curând inse autoritatea îl opri și mai târziu numi redactor pe dl Jacob Mureșan, care continuă diarul cu Barițiu, acest din urmă în calitate de prim colaborator.

În anii următori Barițiu făcu călătorii prin străinătate și cu mai mulți bărbați de frunte înființă fabrica de hârtii din Zernesei, la care dsa funcționă mai mulți ani ca director. Mai târziu înființându-se Asociațiunea transilvană, fu ales prim secretar al ei, funcțiune ce îndeplinește și azi, redactând și »Transilvania« organul Asociațiunii.

La 1861 rencepându-se viața constituțională. Barițiu luă erăș condeiu de publicist și din acești ani datează cariera lui cea mai strălucită. Urmă apoi dieta din Sibiu, și pe când românimea gândia că densusul va fi ales deputat din vro douăzeci de cercuri, n'a fost ales niciării, ci luă parte la aceea ca regalist și ca atare pută numai să participe și la senatul imperial din Viena, de unde se întorse desamăgit și în curând se bolnăvi reu încât abia scăpă.

Pe timpul acela se împlinise douăzeci și cinci de ani dela înființarea »Gazetei.« Damele române din Budapesta i trimiseră o adresă de devotament. Atăta fu totă recunoștința ce primi. Unii băiețandrii îl criticău, er alții cari credeau că numai ei sunt adeverații conducători, îl condamnău. Aceste inse nu-l descurăgiară. Într' aceste se înființă Societatea academică din București, unde dsa fu chemat și unde până în ziua de astăzi, e unul din membrii cei mai diligenti.

Înainte cu opt ani se mută la Sibiu, acolo înființă un nou diar politic: »Observatoriul«, pe care-l redactă până la 1 iulie anul trecut, având și câteva procese de presă, în cari inse totdeauna fu achitat. Slab spriginit, diarul încetă și fundatorul lui depuse condeiu de publicist pentru totdeauna. Tocmai se împliniră cincideci de ani dela începutul activității sale pe terenul culturai naționale. Barițiu își luă remas bun dela publicul românesc prin priște cuvinte pline de modestie, dar prin cari transpărea duiosia justă.

Cincideci de ani în serviciul literaturai române. Greă sarcină! Dar tocmai pentru aceea merită stimă și mai mare acela care a purtat-o cu demnitate.

Activitatea literară a lui Barițiu se cuprinde mai cu sēmă în articolii sei din diare, politici, istorici, literari. Din acestia s'ar pută compune mai multe volume. Ar fi de dorit să se publice unul doi. Comitetul pentru organizarea serbării în bilare ar face un bun serviciu, dacă ar iniția și conduce acesta publicare. Afară de acesta Barițiu a mai publicat câteva broșuri istorice, disertațiuni cetite în Academia Română și a redactat mai mulți ani un călindar pentru popor.

Actualminte octogenerul pressei române îndeplinește o misiune de esloratiune istorică cu care a fost însărcinat de cătră Academia Română; misiune pentru care face călătorii pe la Oradeamare, Arad și Hunedóra, și despre care a și început să raporteze în sesiunea din anul trecut.

În orele sale libere, întocmai ca și marmarul ajur la port, de sigur aruncă din când încând câte o priviți asupra calei ce a parcurs. Atunci va fi făcând și că o comparațiune între situațiunea noastră de acuma cincideci de ani și acuma. Este gigantică aceea diferință. Și ori cât de mari să fi fost câte odată suferințele ce îndurat bărbatul nostru în cursul activității sale; ori ce de adăncă să fi fost desamăgirea ce de multe ori a trebuit să-i cuprindă sufletul: totuș de sigur va găsi o duimângăiere în faptul, că o mare parte a progresului nostru general s'a făcut prin dsa.

Deie ceriul, ca ilustrul nostru bărbat să se potă bucura încă mulți ani de acesta fericire naltă!

Ioșif Vulcan.

Ș i d e c ă . . .

Și decă mâne m'a 'nghiți
Mormântul strêmt și rece.

Și decă cele omenesci
Prin cap nu mi-or mai trece,

Astăzi sânt vesel, dați-mi vin,
O cupă plină 'n spume,
Căci vreu să uit de chin, de do
Și vreu să uit de lume!

Da, astăzi nu mai pot să 'ad,
Mizeriile vieții,
Ce vecinic m'an călăuzit
Din vârsta tinereții.

Ci vreu pe toate să le 'nnece
În vin și 'n veselie . . .
Ați vreu o clipă să trăesc,
Er mâne . . . cine știe!

Turnați-mi vin, turțați-mi vin,
O cupă plină 'n spume,
Nesimțitor și bêt să trec
Cu gându 'u altă lume!

Turnați-mi! — căci alt fel încet
Ca melcul vremea trece —
Și pôte mâne m'a 'nghiți
Mormântul strêmt și rece!

Ion N. Roman.

C o s t i c a .

— Novellă —

Costica fusese copil desmerdat. Mamă-sa eră duvă, dar avea stăricică și Costica eră singur mamă-sa.

Și-i eră drag ca ochii din cap. Il desmerdá, il guliá, și-i dicea: ghiocelul mamei.

Te-ai mirá și nice pré, decă un asemenea co devine cam rêsățat?

Nu făcea el rele, dar făcea multe nebunii.

Riscă parale, punea trudă, ba-și punea în joc el
buna reputatiune, ca să facă o nebulie după
ai . . .

I erau dragi glumele, întâmplări picante, aventuri ferești, — și făcea sport din ele.

Le plătiă de multe ori; dar ce-i pásă lui. Sportu-i sport!

I eră dragă lumea, i eră drag tot ce e în lume ti-er și frumos; dar i eră drag secul frumos.

Pentru acesta nu-l grăim; ni-e drag și noue tu-ror, căci deu e frumos. Apoi ce-i frumos și-e drag.

El inse făcea sport și din dragoste.

Nu-i plăcea poma coptă, care se imbie, care cade sine; el săriă peste gard, o rumpea el, ca să fie meritul lui că o a câștigat.

Ce folos de »mură în gură«, dicea el. Trebuie să câștigi, să o meriți

O dicea; dar nu din principiu moral. — ferește omne, — avea inclinare la aventuri, la ce e curios, romantic, picant.

O și pătii de multe ori; dar nu se legă învățătura el. Mazere pe părete.

A pățit el multe; dar a pățit una frumoasă.

Eră la universitate.

Se înscrise la medicină; dar nu-i plăcu. Avea un s prdelicat pentru acēsta ocupațiune. Apoi a trecut tehnica, dar nici aci nu făcu multă poposelă. Nu-i înviniă o maestrie atât de corectă și de precisă. Tech- ca e un lucru ciudat. Tōtă nimica măsurată cu ată, ici o săritură, nici o greșelă, nici o minciună. Nu a de el. Un lucru pentru servitori și pentru sclavi; și eră om liberal.

În urmă a trecut la drepturi. Nici asta carieră nu a chiar pe placul lui; dar i plăcea, că eră iurist. Apoi să-ți fie bine în lume se récer doue lucruri: să fii rist și să ai bani.

El dară eră iurist — intru cât adeva eră inseris iură.

Își ținea cuartir într'o stradă principală, și-l plă- — când avea bani.

Un lucru demn de laudă: căci decă il plătiă nu- ai pe cât il folosiă; nu plătiă nimic.

Ba, — de un timp încōce totuși.

Omul meu se părea schimbat cu totul. Ședea acasă ue trei ore într'un réstimp.

Se scolă dimineața: se îmbracă, se chichiă, se pep- cu pērul sburlit, își punea cravată roșie, — apoi uă binocul și incotii pe ferestă.

Eră ernă, dar feresta lui o vedeai deschisă tot mereu.

Căci vis-a vis, într'o ferestă eră o flōre galbēnă; minune frumoasă; și lângă flōrea cea galbēnă se ve- adese un ap de femeie, mai frumos decât tōte flo- re...

Cum ea inse mergea.

Dintruntin căută, întrebă și descurcă impregiură- apoi mergeu stratagema.

O aventură ce promitea mult.

Vis-a vis ședea un avocat. — om bătrân cu ne- țanera. Prospect strălucit!

Costica află că avocatul șede regulat în cancelă- înținea și descurcă la procese, er nevēsta cea ti- șede la ferestă, își incurcă inima în dorințe, cuge- în visuri.

Pōte ca nu eră chiar așa, dar omului i place a de ceea ce dorește. Și el așa doriă.

Deci se puse și el în ferestă, și începū bombardă- unțea încet și cu precauție, — și începu impregiură- studiă terenul.

Ținera dară inse se vedea rar la ferestă. Bine-i, Costica află că bărbatul bătrân...

Dar din când în când tot o vedea.

El inse mergea încet. El i începu semne...

»E hielnă frumoșica — cugetă el. Cu atăta mai bine: lupta grea, rēsplata mare.

Dragostea vorbește multe limbi. Vorbește în zim- bete, în semne, în flori: decă nu ești priceput într'o limbă, începe într'alta.

Frumoșica nu-i răspundea la semne. Mergem mai departe.

Costică planuia ca un general. Alergă orașul, pe la toți grădinarii; până în urmă dădu de o flōre gal- bēnă, — ai jură că e ceea a frumoșei dame.

Flōre galbēnă în timp de ernă!

O câștigă cu orice preț. Și într'alta diminēța în fe- résta lui o flōre galbēnă, ca în ferēsta vis-a vis.

Damicela cea frumoșă, pōte a observat, pōte ba; dar în ziua următoare în ferēsta ei erau puse doue flori, una ca alta, una lângă alta.

Pōte că a fost întâmplare, pōte că nu; dar Costică tēlcui procedera frumoșei dame, spre bine.

Totă ziua fu nebun de bucurie. În giurul cetății un deal ocupat — cugetă el.

Acuma numai o ocaziune, și e la scop.

Și ocaziunea va sosi. — Va sosi ați, sēu va sosi mâne. — dar va sosi.

Întro di ședea Costică la ferestă, și pândiă cu ochii mari la ferēsta vis-a vis.

Și etă, vedū o mână mică pintre flori. Costică fu atent.

Lumina se resfrângea în ferestă, și nu se vedea în casă, dar mânăta cea albă se vedea între flori.

Odată vedū mâna mișcând, și una din florile cele frumoșe fu ruptă.

A! cugetă el — frumoșica are să mērgă la soirea, la bal, la teatru.

Dar unde din tōte acestea? Acēsta eră întrebarea întrebărilor.

Va șei el.

Se îmbracă repede, și eși la stradă.

Merse la teatru, și află că de sēră se jōcă o ope- retă nouă ce făcu furōre prin orașele lumii.

Aici schimbă bilet.

Apoi merse la reduta orașului, și află că ați se ține un bal mascat. Scōse bilet și aci.

Apoi merse și se gātu pe sēră. — Se îmbracă, se frisură, se parfumă, și se făcu ca un puiu.

*

Advocatul din vis-a vis eră un avocat bun, cu renume, — și ținea o cancelărie mare.

Dēnsul eră un om vedū și respectat. Nu eră ti- nēr, dar nu eră nici bătrân. Cum e omul mai bun pen- tru de e putē da de dracul cu el.

Soția lui eră o damă frumoșă, dar fōrte cinstită. Nu mai șeiea de ea de tinērul Costică; nici prin minte nu-i vinise

Întro di vini o amică a ei, și intră în casă repede, cât o chiar spăriă.

— Rosă dragă, vai de mine, despez! — începū ti- nera amică cu un umor bun, — și se puse lângă ea pe un divan

— Ce, despezzi?

— Uită dragă, de sēră merg, — dar tu să nu spuni nici vēntului — de sēră merg la balul mascat.

Dōnna casei rise cu hohot.

— Mergi la bal și despezzi?

— Stai dragă, că nu ți le pot spune tōte într'un sullet, vedū cătu-s de ostenită.

— Dar en spune-mi, că tōtă me fac urechi.

Nu-mi capez nōce, flōre dragă, flōre din fer- dūl pământului

— Așuță, o flōre într'un oraș mare!

— O flóre deu? Ei stăi — am trebuință de o flóre galbână.

Dăma casei se scolă, merse la ferestă, și trase perdăua la o parte.

— Bună minte ca acēsta — dișe rișând.

Tinera damă privi la flóre, apoi sări in picioare, prinse pe amica sa in brațe, și totă-i sărută fata.

— Tu dragă, se pare că chiar pe sēma mea a in-florit — dișe tinera damă cu bucurie; ēr dōmna casei luă o fōrfecă, se întinse între ferești, și tăia flōrea pen-tru amica ei.

*

Sēra sosi.

Costică porni la teatru, ocupă un fotel, și prinse a căută cu ochianul.

Căută și cercă in tōte părțile, dar flōrea cea galbână nu o allă.

Orchestra începū să cânte, publicul eră adunat și astēplă cu nerăbdare să se redice cortina, — dar flōrea cea galbână nu se ivi.

Va fi in balul mascat — cugetă, și părăsi fotelul.

După ce eși din teatru, se aruncă într'o birjă, și porni spre redula orașului.

Naintea redutei se indesuiau birjele, abia mai încēpeau una de alta. Lumea eră multă la intrare, nu-ți dădeai de cale.

Costică intră și el.

Publicul, mare parte, eră adunat. O lume pistriță, ca un vis feeric.

Lampele străluciau cu o lumină orbitōre, mascele se preumblau prin sală ca o undă pistriță. Șoptiau, șiș-cau, rideau, — se păreau atâtea figuri fantastice.

Costică aruncă ochii peste multime, dar nu allă ceea ce căută.

Apoi se amestecă in val. Umblă odată 'n colo, apoi încōce; dar nu o allă.

Acuma sosi in sală o mascătelegantă — tot ochiul la ea.

Și pe peptul ei eră acolē—flōrea cea galbână.

Costica eră indemănetec in d'al de-aste, dar acuma simți că-și perde prezența.

Frumōsa mască apucă in cerc, și porni cu valul.

Costica își reculese puterile, și se viri in urma ei.

(Incheierea va urmă.)

V. R. Buticescu.

Despre Georgine.

Omul ajuns la starea sa culturală mai inaintată a început a cultivă pelângă sine un număr de animale, ce viețuiau in respectivele zone. Acēsta o făcū omul numai pentru trebuințele sale. Animalele cultivate prin acēstă domesticațiune se separară din ce in ce mai mult de acelaș soiū inse selbatce.

Mai târziu s'au cultivat asemenea și plante, parte pentru a satisface trebuințele economice și parte pentru a satisface gustul estetic, carele a început a se desvoltă in om in paralel cu cultura sa. Omul a început a reflectă nu numai la ce este bun, dară și la ce este frumos. In cercul din urmă a început a fi atrase cu deosebire acele plante, cari se disting prin flori frumōse și plăcute. Astăzi cultura de astfel de plante este foarte lătită și a devenit un ram de viață. Cu cât un popor este mai inaintat in cultură, cu atâta și horticultura este mai dezvoltată și mai frumoasă. Horticultura a ajuns până in zilele noastre foarte departe. Nu numai că se aleg și se cultivează cei mai frumoși și mai prețioși copii ai

Flōrei din tōte părțile lumii, dar prin arta ei se produc creațiuni nouē, cari allcum de sine nici odată nu s'ar fi făcut in natură.

Multe speciū au suferit prin arta de domesticațiune in decurs de orecareva vreme modificări atât de insemnate, încât s'a perdut de tot legătura de afinitate cu speciile din care s'au domesticit, încat ni se presintă ca varietate sēu chiar ca speciū nouē.

Domesticațiunea de plante a ajuns cu mult mai departe ca cea de animale, pentru că atât procurarea lor, cât și alimentațiunea lor este mai ușoră, ca la animale. Nu este continent, nu este țēră, nu este insulă descoperită, de unde să nu se fie transplantat totfelul de plante la noi, pentru a fi cultivate in grădinele nōstre sēu in case anumite pentru cultura de plante. Hyacințele, Narcisele, Tulipanele, Crocus și altele sūnt aduse din țērile sudice, altele din America, altele din Australia, Africa etc.

Intre plantele exotice, ce se bucură de o cultură foarte estinsă pe la noi, sūnt Georginele sēu Dahliele. Numele botanic este »Georgina variabilis W.« (Wilde-now) in onōrea profesorului Georgi din Petropole, după alții »Dahlia« botezată in onōrea renumitului botanist șvedian dr. Dahl, († 1787 la Abo) decătră calugărul și directorele grădinei botanice din Madrid. Cavanilles, carele a descris-o mai întei la 1791 sub numirea de »Dahlia pinnata.«

Apartine numeroșei familie a Compositelor și anume de genul Helianthea, de care se ține și Flōrea sōrelui, Helianthus annuus L. — tuberosus L.

Acēstă plantă a fost adusă mai întei in Europa la 1784, an insemnat și pentru istoria Romānilor, din Mexico, prin profesorul și directorele dela grădina botanică din Mexico Vincent Cervantes, care a predat-o lui Cavanilles in Madrid.

Din Spania s'a reslătit in tōte părțile. La 1787 a ajuns in Anglia. La 1800 in Dresda, la 1802 in Franția, la 1804 prin marele Al. Humboldt in Berlin, la 1808 prin Hartwig in Karlsruhe. Deaici in colo s'a lătit foarte repede in tōte părțile. Astăzi mai nu existe un sat unde să nu se alle acēstă plantă cultivată. Pentru horticultură și pentru neguțătorii de sēmēnturi a devenit un articol foarte insemnat, pentru că este articol de modă, apoi moda totdeuna e scumpă. Erau vremi, când se plătiă pentru o specie frumōsă până la 1000 taleri, chiar și astăzi se plăteșce o specie câte 3—10 florini.

Nu primim nici un catalog de sēmēnturi in care să nu se afle dela 100—200 varietăți de Georgine cu numiri cari de cari mai bizare, d. e.: Admiration Charles Wyatt, Bond, Montblanc, dr. Hoffmann, Girardin, Hercules, Madame Blomberg, Minister Gladstone, Präsident Dellbrück, Șuvaloff, Venus, Attila, Inocenția, Wilhelmine etc.

Fiecare horticultor își dă silința a se distinge prin forme de varietăți nouē, de cari până acuma sūnt cunoscutē peste 2000. Acēsta este cu atât mai ușor, pentru că la acēstă plantă nu se formcăză petalele prin metamorfosarea staminelor și a pistilelor, bună oră ca la Rosa, la Mac, la Ranunculi etc., pentrucă acestea sūnt flori compuse numite in botanică: capitulate, adecă florile sūnt aședate in mod sesil pe un disc comun numit capitul, carele la multe plante are la margine niște foi ce sēmēnă cu petalele, precum la Flōrea sōrelui. Ochiul boului și altele. Aceste foi inse se deosebesc foarte tare de petalele singuratecelor flori ce se allă pe capitul.

Decă se esaminēză mai de aproape foile de diferite colori ce le găsim in flōrea unei Georgine, se constată, că acele nu sūnt numai foi simple, ca petalele dela Rosa, ci ele represintă tōte părțile unei flori complete, adecă staminii, pistili și ovariu. La cele mai multe

specii din această familie se deosebesc două soiuri de flori, flori discose și radiante seu de margine.

Celea dintâi se află în lăuntruul flôrei pe disc de colôre galbenuă. ér al 2 lea soiul la margine sânt foarte dezvoltate și de diferite colori, precum la Flôrea sôrelui. Din combinarea acelor colori se produc diferite nuante la diferitele varietăți de Georgine.

Inmulțirea Georginelor se întâmplă în 3 moduri :

a) prin sêmântă, b) prin tubercule și c) prin buturagiul.

Inmulțirea prin sêmântă o fac mai mult numai horticultorii, cari cu această ocaziune cultivă varietăți noue.

Inmulțirea generală se face prin tubercule; decă tuberculele le putem plantă pe la finea lui Maiu și începutul lui Iunie, atunci vom căpăta flori în luna lui August până în Octombrie, adeca până cade bruma. Mai frumoase sânt înflorite Georginele în luna lui Septembrie menite pentru decorațiuni. Este greșită părerea, ba de multe ori păgubitoare, de a scôte tuberculele îndată după ce a cădut prima brumă, pentru că tuberculele atunci nu sânt deplin cöpte, sânt pline de apă și sânt espuse putrefacțiunii și mucedelei și prin urmare devin neproductive. Mai bine este ca după ce a cădut prima brumă, să se taie tulpinele cam 20 cm. dela pământ în sus și în această stare a se lăsa până mai târziu. În această vreme tuberculele primesc nutreiment neîntrecut, devin mai cöpte și mai cu putere de a rezistă recei de érnă.

După această se sapă tuberculele, fără a le vătămă, se curătesc de pământ, se lasă câțeva vreme la aer ca să se usuce puțin, apoi se aședă în o pivniță uscată, unde nu pot îngheța peste érnă și aici se acoper cu arenă uscată seu cu paie.

Pentru a căpăta flori frumoase au început a se tăia tuberculele, ca și la baraboi, înse în acest cas fiecare parte trebuie să aibă la partea superiôră un mugure. Acestea tubercule se plantăză mai întâi în ôle, pentru a promovă o încöltre și o dezvoltare mai repede. Decă vom în ca florile să fie frumoase, atunci ramii tulpinei se pot rări de cu bună vreme. Depărtarea între tufele de Georgine să nu fie mai mică de 1 metru.

Inmulțirea prin buturagiul se întâmplă în modul următor. Pe la finea lui Iuliu se plantăză câteva tubercule în un pat cald. Când au ajuns camurele până la 5 cm., acestea se scot cu tubercule cu tot afară și se sedesc în ôle și numai mai târziu sânt a se plantă definitiv în pământ.

Mie mi-a succés înmulțirea prin buturagiul în un mod cu mult mai simplu.

Când am rărit crengile dela Georgine prin luna lui Iunie și le-am dat reșimătore, am plantat crengile tăiate în pământ gras și umed în loc cam umbros și după câteva zile ramii plautăți ș-au făcut rădăcini, ș-au prins și au înflorit.

Este drept că au înflorit mai târziu ca celelalte, au ramas mai mici în statură, înse florile au fost destul de frumoase.

Dr. A. P. Alexi.

F a t a p o p i i.

— Roman în 2 tomuri. —
(Urmare.)

Sofronie incremenit de uimire și érá atât de zăpăcit, încât în momentul prim nu putu să grăiescă nici un cuvânt.

Și unde el tăcea măle parter Tanase grăbi să adăge :

— Vei avé o nevastă care te va iubi, de nu vești cum să-ți trecă pe dinainte.

Dar fiind că Sofronie tot nu voia să vorbească, mai începú părintele :

— Ș-apoi zestrea ei are să fie tot avutul meu . . . Astfel, cred că o să puteți legă și voi doue 'n trei . . .

Și el tot vorbea, dar Sofronie nu-l audiă. Mînceai lui érá departe, la Elena. O vedea așteptându-l cu drag să-i aducă scîrca, c'a fost ales, ca apoi să se pôta cumună împreună. Și când dînsul credea, că această dorință se va puté îndeplini curînd, căci și popa Tanase i-a făgăduit spriginirea, étă că desamăgîrca sarbedă îl și izbi. Popa ș-a dat pe față arama. Pentru spriginirea lui el își cere drept plată să-și calce pe inimă și să-și stingă dragostea de pân' acuma.

Indignat până 'n suflet, se slăpami totuș, ca să nu-și perdă sârta și respunse surîdînd :

— Îți mulțămesc, dar nu pot să primesc.

De dinnapoia usii, unde se ascunsesc Rachila, se audi o scărțăitură.

— Me mir . . .

— N'ai de ce. Propunerea dtale mi-aduce 'n minte vorba românului : »Na-ți-o frântă, că t-am dres-o! Vrei să-mi dregi treba cu alegerea, ca să-mi frângi dragostea. P'asă preț, nu-mi trebuie spriginirea dtale.

— Dar atunci vei cadé.

— Vom vedé. Înse chiar să și cad, voi fi liniștit, că nu mi-am călcat omórea.

— Dar . . .

— Tocmai acuma mi-ai đis, că omul de omenie nu se vinde pe bani.

— Dar dta nu te-ai vinde . . .

— Să-mi frâng vorba dată, să 'nșel o fată care mi-a jurat credință pân' la mörte, să vin a minți fetei dtale că o iubesc, în sfêrșit să-mi ptez caracterul și tóte aceste pentr' un interes material; și totuș dta dici, că nu m'aș vinde?! . . . Așă propovăduesi dta evangelia lui Kristus?

— Evangelia se vesteșce 'n biserică . . . Dar ș-acolo ea ne 'nvétă să fim cuminte. . . Ei bine, primești seu ba propunerea mea?

— Nu și nu, de mi-ai aduce marea cu sarea.

De după use éraš s'audi o mișcare.

— Așă dară voi fi contra dtale la alegere.

— Dar tocmai acuma điseși, că fiind român, ai datoría să me ajuți. Ba te-ai lăudat chiar, că totdeuna ai spriginit cauza națională și ai jertfit pentru ea tot ce-ai putut.

— Da, sânt român, înse nimene nu pôte prelinde să-mi fac pagubă pentru cauza națională. T-am făcut o propunere, t-am oferit spriginirea în schimb pentru o faptă care m'atinge pe mine.

— Care va să diciă, ai voit să faci tîrg. Causa națională pentru dta este dară un obiect de tîrguicla! Éta naționalismul dtale! Precum ved, éști un bun — vîndător; durere nu-mi dă mâna să-ți fiu cumpărător. Cîrcă cu altul! . . .

Și după aceste vorbe, Sofronie, fără să aștepte respunsul părintelui Tanase, i făcu un compliment și eși.

Abia trecu el pragul, cucóna Rachila sări de după use și apropiându-se de părintele seu, đise cu mînie nestăpănită :

— Ticălosul!

— Acesta ne-a batjocurit cum se cade, — adause tată-seu.

— Dar ne-om resbună. El trebuie să cadă! Érá tot, numai să-l vedem rușinat!

— Me duc la jidanul și-i spun, că m'am gândit altfel și l'oi sprigini.

— Du-te, du-te! Insoțeșce-te cu ori cine, numai să trîntim pe Cănepean!

Părintele Tanase își luă iute peleria și bastonul și porni, lăsându-și fiica în agitațiunea cea mai mare...

În sfârșit sosi ziua cea mare. Vârtegiul alegerii aruncă valuri mari, cari măturară noue candidați. Remaseră numai doi: jidanul și Sofronie. Lupta eră înfricoșată. Totă inteligența din giur s'adună în Brândușeni.

Popa Tanase eră în fruntea partidei jidanului, pentru care Rachila brodase și un stég. În cealaltă parte popa Movila conducea poporul. El finu cuvântări strășnice: mai mare efect făcu înse asigurarea, că va plăti datoriile ce câțiva membrii aveau la popa Tanase.

Rezultatul alegerii fu, că Sofronie învinse cu un vot și astfel fu proclamat ales.

II.

Intriga incepe.

Se înțelege că sfârșitul alegerii produse efecte opuse în cele două tabere. Una se bucură, ér cealaltă se neacășă grozav.

Popa Tanase nu mai putea de ciudă, căci așa rușine mare încă n'a pățit. La moment a și abdis capitalele datorășilor sei, cari nu votară cu el. Și s'a jurat, că mai mult nu va ajutură pe nimene, căci toți sânt ficăloși și nerecunoscători. Etă de făcură și acuma! Mai bine să piără toți de fôme!

Dar Rachila eră și mai nempăcată. În orbia sa, ea acusă pe toți, chiar și pe tată-seu, că n'a fost destul de energios. Să fie dânsa hârbat, ar fi știut ce să facă. Dar de aceea tot își va resbună. Nici nu se culcă ea pe urechia aia, ci îndată se și apucă de lucru.

Planul ei eră gata. În privința acêsta avea un deosebit dar. Sciea să născocescă la moment o sumedenie de treburi, cari altora nu le pleznia prin cap.

Și unde dânsa nu spuse nimenui, nici chiar părintelui seu, că ce ș-a nălucit în viitor, nici noi nu putem să șcim, prin urmare nici nu sântem în stare a ve spune ceva aieve, ér cu ploșca minciunilor nu umblăm, eăci nu voim să ne aprindem paie în cap. Așteptați nitel, acuș se va alege neghina din mazere și veți și ci adevêrul.

Atâta înse putem să dicem și noi din capul locului, fără dór și pôte, că de asta dată izbânda i părea sigură, de aceea suridea cu veselie și se bucură încă de acuma de lupta câștigată.

Pe când ea își frământă capul, adunând de aici, mai culegând de colea, scrutând tôte din fir până în ată, ca gândul să-i izbutescă după cum voiă: pe atunci în Riurenii la popa Movila ômenii se adunau cete cete, încât nu-i mai încăpea nici casa, nici curtea, ba și strada eră plină, ér băteții numai în vârful gardurilor putură să-și alle câte-un loculeț.

Bucurie și veselie străluciau din ochii tuturor. Acêsta eră partea care a învins la alegere. Ba decă vom sta strîmb și vom judecă drept, trebuie să dicem, că erau mulți și din partea cealaltă. Așă e obiceiul, că la chef și la aldămaș s'adună și alții, nu numai cei ce au fert într'o ôlă.

Așă multime de ômeni nu mai fusese acolo nici odăicică, nici atunci când se mută în sat popa Movila. Atunci erau numai riurenenii, dar acuma viniseră și brândușenenii. Păi să mai veți suflet de om pe acasă.

Căci eră bun popa Movila; mai cu una, mai cu alta, ajutură pe ômeni: ađi cu svaturi bune, mâni cu bucurie; îl iubiau toți: bucuria lui, bucuria lor.

Ei șcieau, că Sofronie are să-i fie ginere și le părea bine, căci îl cunoșceau, cră din satul lor, fiu de plugar și el, care cu învêțătura s'a ridicat dela côrnela și făcu tôte scrisorile, ce părinții trimiteau acuma. Cum să nu-l iubescă!

nu mai puțin le eră dragă și Elena, un bujor

de fată, care adună la sine fetele din sat și le învêță a cöse și-a brodă. Eră bună, cât s'o pui la rană.

Se bucurau toți de acêsta alegere, înse dóră nimene nu simțica fericirea aceea ce încăldia pe Elena. Dânsa iubiă pe Sofronie cu tot focul inimei sale, îl ubiă de mult, încă de atunci când amândoi erau copii.

Tata lui Sofronie eră un plugar cu dare de mână. Fiul seu învêțase fôrte bine în școla din sat, unde eră un învêțător bun și unde ônsuși părintele Movila se ducea mai de multe ori pe sêptemână ca să dea povețe bune pruncilor. El stăru și pe lângă tata lui Sofronie să-l ducă la școli mai nalte. Bada Sofronie la început nu voiă, căci »dóră n'are să fie popă« băiatul, dar în cele din urmă se dădu după pèr.

(Va urmă).

Iosif Vulcan.

C i m i l i t u r i .

Am o oleuță
După tufă-ascunsă.

Iepurele.

*

Naltul tatălui
În mijlocul satului.

Biserica.

*

Am o vacă, ș-o duc de cödă la apă.
Olul.

*

Am un bou,
Unde se culcă în o seră,
Se cunoșce în o vèră.

Focul pe câmp.

*

Tați uscați, mame verđi, copii creți.
Strugurii.

*

Am o vacă,
Când o bag în grajd, e fără piele,
Când o scot, e cu piele.
Mălaiul (în țest.)

*

Ce-i lungă și nu-i drugă,
Și-i cu ghiară și nu-i măță,
Și-i verde și nu-i șopărlă?
Rugul.

*

Ciodolan pe butură.
Picioru în cizmă.

*

Când îl svêrli în sus e alb
Și când cade galbên.
Oul.

*

Ce se sparge, nu-l mai poți tocmi.
Oul.

*

Ce pică în apă și nu se udă?
Frunza.

*

Am o lăduță
Plină de osuțe.

Gura (dintii.)

Culese de

Alesandru Tudocescu.

SALON.

Din lumea acésta în lumea cealaltă.

Măestre,

Tu nu me cunoști și nici nu trebuie să me cunoști, ca să nu me plângi. Sunt un om ca toți oamenii, câte ceva mai rău de cât toți oamenii, dar, de sigur, și mai scârbit de densii de cât ei toți de mine. Trăind cu ei, i-am întrecut în răutate. Înreutățindu-mă, mi-a fost scârbă de mine. — Să nu crezi înse că i-am urât atât, încât să caud a mușcă din carnea lor, ca un vierme dintr'un cadavru. Un dor de resbunare împlinit, este o voluptate viitoare mai puțin. Și, fiind-că prevăd, că în viața mea de mai pe urmă, are să-mi fie pré mult urit, imi păstrez plăcerea de a le face rău, pentru timpul când nu voi mai fi în stare să mai fac absolut alt-ceva de cât răul. Monsieur de Camors are dreptate, și Octave Feuillet a fost grozav de sincer când i-a făcut testamentul.

Trebuie să-ți spui, că am și iubit, și că în acest singur lucru nu mi-am făcut calculul bun, séu mai corect, nu mi-am făcut nici un calcul. Am iubit pré mult, și când am simțit că urma acestei pasiuni a șters-o nenorocirea cu un burete muiat în sucul celei mai negre uitări, îți mărturisesc că mi-a fost milă de mine. La dracu Măestre, pré rămâneam sêrac de or ce causă care să me facă să plâng. Și, cu toate acestea... când am simțit că aș mai pute să iubesc pentru a doua oră, mi-a fost rușine, și de astă-dată, eu, nu nenorocirea, am apucat cu ciudă buretele acelei negre uitări și am tras pe de-asupra, mormăind printre dinți: la o parte!... De sigur, tu, care-ai fost poet, adevărat poet, vei dice: nenorocirea ta ești tu însu-ți. Se poate, și-as răspunde, dar asta nu me privește. Télémaque decă n'ar fi fost Télémaque, nu s'ar fi oprit așa de mult lângă Calypso.

Dar simt că vorbesc pré mult despre mine. Nu te superă, căci scopul meu eră altul; dar în vécul în care trăesc, Eul omului cuprinde atâta loc, în cât pentru atâtea Euri, ajung să formeze o pădure dese și înaltă, în care fiecare copac ride și se crede mai presus de cât vecinul séu. — Deci, de și nu vream să vorbesc pré mult de mine, fiind-că și eu sînt unul din acești copaci de pagubă. lasă-mă să me judec singur, ca să veđi ce esemplare triste a reeditat timpul din frumoșa editie căreia ai aparținut tu.

M'am născut, și ast-fel ne nașcem toți, mulțumită unui pré mare egoism. Părinții noștri, oameni cu deosebire perfecti, s'au cređut în drept să poporeze einstitutul pământ cu ființe pe care nici odată nu le-a întrebât decă au dor să trăescă. Iubirea de sine i-a făcut să cređă că au isprăvit toate pe lumea acésta, și că nu le-a mai ramas nimic alt-ceva de cât grava preocupatiune de a-și continua speța. Astfel, s-au născut...

Nu știu decă pe vremea ta cră astfel, dar pe vremea noastră așa este: cum ne nașcem, semenii nostri ne înșală. Incepem prin a ne hrăni cu laptele unui sin străin, și prin acesta ucidem séu instrăinăm de afecțiunea mumei sale pe sermana ființă a cărei loc părinții îl plătesc cu aur. Copilul doicii noastre móre, séu decă trăește, rămâne un biet orfan. Éta cea dintéiu ispravă a unui om bine născut.

După ce ne nașcem, ne botezăm. Cu cât propășim mai mult, cu atât mai bine distingem. Avem nume pentru oameni, nume pentru porci, nume pentru câni, nume pentru sfinți, nume pentru deosebitele demnități publice, etc. La Români pe om îl chêmă Tôder și pe porc Iohan; la Nemți, pe porc îl chêmă Tôder și ne om Iohan. Și

asă, mergem crescând, până ajungem mari, chemându-ne și botezându-ne după înțelegerea celor anteriori noue. Și ne insurăm, și ne pedepsim, și ne chinuim, până ajungem în gară...

Murim.

Da, și murim! Da, Măestre.

Pentru tine forma acésta a vieții este necunoscută, căci tu ești din numărul celor ce nu mor. Dar decă Eul tâu s'ar coborî din sublimul sferelor cerești și ar ridică pētra de pe gura mormântului, în care urmașii t-ai s'ar frupul, — ce ar dice vedând slutenia care se ascunde în coșciug, și care ești tu? ... Crede-mă, Măestre, urii ne facem în pământ.

Decă sub scórta aparentă a planetei noastre trăește o poporațiune nouă, — pentru acești locuitori, ambasada ce le trimitem dîlnic, prin morții noștri, trebuie să fie considerată ca o insultă gravă adusă gustului și estetice subterane. Ia inchipuesceți-i pe rënd, cum și i-a inchipuit Théophile Gautier, pictori celebri, poeți, muzicanti, geniuri de tot soiul, femei frumoșe, amante cîntate pe toate tonurile, generali stăpênitori ai omenirii, — inchipuesceți-i tîntuții cu trupul între șapte scânduri de brad și mâncați de viermi... Puah!... Acésta stare de transformare a materiei me face să-mi fie grēță de existența mea viitoare.

Noi, oamenii de astăzi, cunoscând pré bine pe om și alcătuirea sa organică, adesea ori ne găsim în nepuțință de a luă remășițele pămîntești ale unei ființe drept ființa însași. Oamenii de altă dată făceau altfel. Carol Quintu, ajuns înaintea mormântului lui Carol Magnus strigă:

Comment sépulture sombre

Peux-tu sans eclater contenir si grande ombre? ..

Și ce eră în realitate acésta mare umbră? Un ciolan, un, miserabil femur, pe care învingătorul dela Pavia putea să-l ia drept halebardă séu drept buzdugan, spre a rupe cu densul, mai târziu, pacea de la Passau.

Ar trebui, cel puțin pentru cei cari sufer de acésta corupțiune a formei, firea să fie mai îngăduitoare. Pentru un băcan care face parastase, și după de ce ani își desgrópă toți morții familiei, spre a le face slujba civenită, — a se descompune séu a nu se descompune, e tot una. Pentru un Théo, Gautier însé, orórea de mórte eră atât de mare, în cât întrebât de Max, du Camp, în ultimele momente, ce ar dori, divinul Théo răspunde: »Aș dori să mor frumos.»

Ertă-mă Măestre de atâtea divagațiuni, dar vream să ajung ér la mine, fără ca tu să bagi de sémă.

Într'o érnă ajungeam la moșia, de care și-am vorbit adesea în aiurările mele, unde se allá femeia pe care o iubiam. De la scară, întreb pe slugă decă mai e cine-va străin?

— Cuconita e singură.

Me urc. Bat la ușe... nici un răspuns. Deschid.

În salon nimeni. Din salon o ușe eră deschisă în camera ei de culcare. Întru.

Lampa ce atárnă de plafond eră coborită jos de tot. Pe piano se deschidea un caet vechiu de note, care cuprindea o colecțiune de cantece religioșe de Palestrica, Cimarosa, Glück, Bach, Heide, etc. Focul din sobă muria pe nesimțite, aruncând pe un covor albastru cele din urmă licăriri gălbui, cari făceau să se mișce deseurile Téheranului în cele mai fantastice chipuri. În fata mea, oglinda unui dulap de rufe mi infățisă pe stăpâna casei întinsă pe un scaun Louis XIV, dormind séu visând, în toate casurile fiind departe de locul în care se află. Ieu direcția din oglindă, și n'adevăr, o găsesc cam ascunsă de bustul sobei, dormind în scaunul seu obiicit. Cât eră de frumoșă, Măestre!... Crede-mă că nu fac descrieri inchipuite. Când și povestesc aceste

lucruri, pare că sînt încă în acea atmosferă caldă, în care am trăit atât de fericit și atât de nenorocit. Fără voie am ingenuchiat înaintea ei, ca înaintea unei vedenii din cer. Eră înbrăcată într'o haină lungă de mătase roșă, și dormia cu capul rădemat de spatele fotoliului. Figura ei de obicei galbenă ca cîră, eră colorată de un roșu viu, care i se urcase în obraz, din cauza vre unei impresiuni puternice. La colțuri, gura avea două dungi ușore, er pe buza de jos fluturată o mișcare nehotărîtă, care da aerului figurei o expresie penibilă, aci sarcastică. aci suferitoare, aci dulce și ideală, ca a sfinței Cecilie. Ii luai mîna ușor și-o chemai pe nume. Se deșteptă.

— Tu ești? Imi dișe incet. Ce bine-ai făcut că m'ai deșteptat. Visam, și-mi eră frică. Visam că murisem. A!.. ce gróză!.. Me virau în morment și tu nu m'auđieai. Ore așă să se întempe: s'ajungă o vreme când să nu me mai auđi?... E frig aici. Stringe-mi puțin mînile intrale tale...

Apoi se odihni un moment.

— E oribil, adaogă din nou, să mori singur! O droie de șopârle se ținea după mine, și ndată ce au aruncat pămînt peste scîndura care me acoperia, am simțit doi viermi prindîndu-me de buze. A!... mi-e frică!..

Și sări de pe scaun ca mușcată de un adevărat șerpe.

O luai în brațe și o aședai pe o canapea. După cîtă-va vreme se liniști.

— Veđi, imi dișe rîdînd, ce putere are inchipuirea asupra persoanelor bolnave.

Și vîdînd efectul penibil ce producea asupra mea starea ei, imi luă mîna, și stringînd-o într'ale sale, imi dișe:

— Tu n'ai vrut nici odată să cređi, inse eu țiam spus tot-de-una că ai geniu. Fiind-că știu că me iubești, ca să nu ai oróre de scheletul meu, invetă chimia și găsește vechia compoziție cu care Egiptenii imbalsamau cadavrele. Mă voiu sili să trăsesc pînă atunci.

Și începî din nou să rîdă.

De-atunci a plecat și eu am rîmas. S'a întors. Când încă a mai plecat a doua oră, a fost dusă pentru vecinicie.

Și tot cu aveam dreptate, Măestre: n'aveam geniu. De aceea au oróre de pămînt și de umedăla gropniței care ne inchide pe toți.

În cer e mai bine?

Don Padil.

B o n b ó n e.

Cuvinte dureroșe ale lui Theodor Bariere:

— Pentru ce să dișă cineva reu de amiciei sei?

— Pentru a le apucă nainte!

O soție cum se cuvîne:

— Eu, dișea o dómna, cer în totdeuna pîrerea soțului meu, ori de câte-ori este vorba să-mi comand... vrur costum.

Pe stradă după mieđul nopții.

Un bețiv care abia se ține pe picioare, înverteșce o țigaretă în mîna, o duce la gura șanei apropiindu-se de un bec de gaz se înalță în vîrfurile picioarelor, abia putînd să pronunțe cuvintele:

— Nu vei pute nici odată să-mi dai bec, om de nimic ce ești, decă nu te vei apucă puțin!

A doua di după nuntă se vorbeșce de moștenirea un

noilor soți.

— Eu, am o rudă somnambulă, dișe soțul.

— Eu, response sócra, am o rudă în etate de o sută de ani.

Ginerele, puțin cam neliniștit:

— Nu mi-ai spus asta!..

Ochii comitesei.

— Cum găsești pe femeia comitelui, șci blonda ni

grăsuță?

— În destul de frumósă... dar pré cochetă și préulsulemenită.

— Așă e. adevărat... Densa își petrece jumătate din timp făcînd cu ochiul și cea-l-altă jumătate făcîndu-și ochii!

— Un țeran se presintă la cassa unei gări și cere un bilet pentru drumul de fer.

— Pentru unde? îl întrebă funcționarul.

— Asta nu te priveșce pe d-ta! îi response țeranul.

Literatură și arte.

Conferințe literare. D' Ioan Păsărean, profesor de științele naturale agricole în Craiova, a ținut la 14/26 dec. o conferință literară în cercul agricol din Craiova vorbind despre »Mătase.« — D' I. Oltescu, profesor în Galați, a ținut în societatea »Juminea comercială« de acolo o disertație asupra comerțului și societăților comerciale.

Istoria lui Petru Maior. Se știe că Societatea »Petru Maior« a tinerimei române din Budapesta a rețipărit cu litere latine Istoria lui Petru Maior, »Despre începutul Românilor.« Publicul românesc inse n'a spri-ginit cu căldura așteptată această întreprindere, deci multesemplare au ramas nevîndute. Acum comitetul numitei societăți face apel nou cătră cei ce se interesază de literatura română, ca să cumpere din esemplarele rezac încă nevîndute. S'a redus și prețul; un esemplar legat costă 1 fl 80 cr., broșurat 1 fl 30 cr.

Diaristic. »Amicul Familiei« din Gherla în anul acesta va eși numai odată pe lună. — »Voința Terri« se numeșce un nou diar politic cotidian care a început să apară la București din 1 Ianuarie. — »Icra Dicționară« va fi titlul foii ce diecesa Caransebeș va edita începînd din Ianuarie anul curent, și care va eși odată pe săptămână. — »Tribuna« dela anul nou apare hîrtie mai mare; tecstul s'a sporit cu 4 șire. — »Remânul« în curînd va eși în toate Țile, fără a ține sîma de dumineci nici de serbători.

Teatru și musică.

Represintațiuni teatrale în Brașov. În restimprade doue săptămîni am avut aici trei represintațiuni românești. Despre cea dintîi ați relatat deja în ultimul ardv. numer, nu ne rămîne decî, decăt a vorbi de celelalte. — Duminica în 3 Ian. n. eră să se jöce piesela »La Turnu-Măgurele« de V. Alecsandri și »Nu-te jucă cu dracul« de Iacob Negruzzi. Prima nu s'a putut represintă, fiind-că purtătorul rolului principal eră impedat de o cruntă răgușeală, care nu-l oprî însă de a juci în a doua piesă declamînd rolul seu cu o voce destul de sonoră. Publicul nu șcica să-și eșplică acest fenomen și începî să facă cele mai varie combinațiuni. Nu vom să le reproducem, căci nu sînt de interes public; tre

ne să constatăm însă, că o mare parte din spectatori a fost tare desamăgită de neplăcuta surprisă ce li se făcu prin omiterea acestei piese. A doua: »Nu te jucă cu dracul«, este una din cele mai slabe scrieri ale autorului ei, — nu se găsește nimic original în ea, nici în caractere, nici în concepțiune, nici în stil. Interpretarea rolurilor a fost — bună, mai cu seamă domnișorele Elena Dimitriu și Lucia Pușcariu escelară ca totdeauna. Dra Elena Dimitriu jucă cu multă eleganță rolul unei veduve, care mure de urit, — dra Lucia Pușcariu, cu dragălasă vervă, pe fata din casă, astfel încât nu se putea nimene miră decât vătavul (domnul Stefan Bobancu) un tip foarte comic, foarte bine jucat și un alt servitor se întreceau care de care în manifestarea amorului lor. Succesul serii a fost al domnișorelor și al domnului Stefan Bobancu, ceilalți au făcut cum au putut. — A doua zi de Crăciun avurăm reprisa piesei: »Ginerele lui Hagi Petcu«, jucată tot de tinerii comercianți tot cu concursul drelor Elena Dimitriu și Octavia Baboian. Constatăm cu plăcere, că succesul fu complet. Dra Elena Dimitriu, de astă dată mai familiarisată cu societatea acăsta, avu în jocul ei momente de adevărată artă, er printul Radu (domnul G. Zănescu) perdând și la primul debut, eră un adevărat gentilom. Vodevilul »Arvinte și Pepelea« de V. Alecsandri, de care fu precedată această piesă, s'a represintat de domni G. Zănescu și N. Senius, spre mulțămirea publicului. Incheiăm cu rimându-ne bucuria, că publicul, de și cam divizat în simpatii sale, a știut apreați silințele ce ș'au pus de amendou grupe de diletanți intru mulțămirea lui, și a vizitat în număr foarte frumos toate trei reprezentațiunile care s'au succedat așa de iute una după alta. Se vorbește, că în postul Pașcilor vom ave plăcerea să audim opera dlui Tudor cavalier de Flondor: »Noptea de sf. George.« *Un spectol.*

Teatrul Național din București. Dnii Iacob Neruzzi și D. R. Rosetti au prezentat comitetului teatral revistă ocașională; comitetul a cetit-o în ședința din marța trecută și după cum ne spune »Epoca«, a refusat să se jöce pe scena teatrului Național, sub cuvânt că conține alusiuni politice. Dacă este așa, comitetul a făcut eră bine, căci prima scenă română nu este menită d'a servi drept câmp de bătăie politică. Repertoriul a fost: »Piercari la 6 jan. st. «Traviata» cu Patti; sâmbătă al doile debut al dnei Patti în »Lucia de Lamermoor«; duminică »Boccacio«; luni »Marțial«; marți concertul »Patti«.

Patti la București a debutat cu mare succes. Trăzura divei a fost insoțită până la teatru de gendarmi, și să nu se întempe vro nenorocire: asemenea și la logea cantatricei steteau gendarmi. În sală lumina electrică reversă splendore mare: în parter damele erau fără șelării, în toalete de serată, bărbații în frac; prin loge Acsul cel mai mare; musicanții orchestrei cu dl Stefanescu în cap erau în linută de serbătoare musicală, er dl Stefanescu conducea cu bagueta sa de abanos pe care nu l-o scöte din cutie decât la ocașuni solemne. Reprezentațiunile se deteră cu concursul artiștilor opere române, și cântau românește, er Patti italianește. Prima, »Traviata«, avu loc marți în 6 jan. st. n. »Intrarea dnei Patti, serie »Vointa Națională« a fost salutată cu o întreită salvă de aplause. Celebra cântăreță purtă în actul I o rochie făcută la Fraucene în Viena și care costă nu mai puțin de 8000 lei. Nu mai avem nevoie să vorbim de plasul dnei Patti; cine n'a aud'it-o, nu-și pöte face o idee de perfecția la care pöte ajunge arta cântului. Sunetele pînt de o puritate și de o dulceță care te uimesc. Celelalte acte au fost o serie de succese indescriptibile. În actul al III dna Patti avea pe dînsa niște briliante de o valoare de 1,300,000 lei. În actul al IV dna Patti a pro-

pus un efect neauđit. În scena morții a dovedit că e nu numai cântăreță incomparabilă, ci și artistă dramatică desevărsită. Dna Patti a fost rechemată după finele actului al IV, de vro șapte ori. »Intre acte, scrie »Românul« Diva a chiebat pe dl Stefanescu pe scenă, pentru a-l felicita atât pentru orchestră, cât și pentru choruri. Mulțămită limbei române, Patti urmăria libretul cu foarte mare ușurintă. Ochii ei adânci ca marea și superbele-i sprincene vorbeau îndată ce cuvintele eșiau din gura celorlalți actori. — »Nu mi se va întempla ceea ce mi-s'a întemplat la Viena,« a șis Patti, »la Marea Operă unde a trebuit să opresc corurile și orchestra și să o luăm d'a capo, dar nu ad libitum.« Acolo, nici vorbă, corurile cântau nemșese. Noi cântăm ca Napolitanii, și prin urmare cântând cu o »sangue del nostro sangue« (o Trajane!) urmă să ne întelegem cu Patti ceva mai bine ca fratelli de la Beciu.« Joi regina a primit în audiență pe dna Adelina Patti. Sâmbătă, la a doua reprezentațiune, »Lucia«, teatrul asemenea eră înțesat de spectatori.

Corul vocal român din Biserica-albă arangia la 31 dec. v. (12 jan. n.) în presera de Sân-Vasiu (anul nou) în localitățile societății de cânt germane dela »Burg« o serată cu următorea programă: 1. »Marșul cântăreților« cor bărbătesc de E. W. Nejedly executat de corul vocal român. 2. »Serenada« cor bărbătesc de Tudor de Flondor, poesia de M. Eminescu, esec. de cor. voc. român. 3. »Cor țigănesc« din opera »Il Trovatore« de Verdi, esec. de cor. voc. rom. și acomp. pe piano de dl W. Hnitka. După acesta urmă: »Germanii în Africa« reprezentațiune teatrală comică în două acte cu cântece de S. Wenzl, trad. în românește de C. Strembeiu. În urmă se începü petrecerea cu joc. La miezul nopții: 1. Prolog ocașional pentru anul nou, — felicitări. 2. Reprezentațiune comică cu cor instrumental costumat.

Societatea română de cântări și musică din Caransebeș arangia în 31 Decembrie 1885 (12 Ianuarie 1886) s'era de St. Vasiu, în sala mare a otelului »Lichtneckert« produțiune ordinară cu următorul program: 1. a) Tolinescu: »Cântarea«, b) Vorobchievici: »Despărțirea«, esec. de corul bărbătesc. 2. Popovici: »Frunduliță verde de stejar«, esec. de corul micșt. 3. Porumbescu: »Hora Severinului«, de corul bărb. 4. Popovici: »Mândruța« și, »Hai Marie,« de corul bărb. 6. Popovici: »Hora Dobrugénă,« de corul micșt. 7. Porumbescu: »Marșul cântăreților,« de corul bărb. Urmă apoi joc.

Corul vocal din Cacova lângă Oravița va arangia la 6/18 ianuarie a produțiune musicală, urmată de dans în sala ospetării mari. Programa produțiunii: 1. »Diva triumfală,« de Humpel, executată de corul micșt. 2. »Cântec Sicilian,« de Porumbescu, executat de corul bărbătesc. 4. »Mai înainte și acum,« poesia de I. Grozescu, declamată de coristul I. Treicu 5. »S'o veđi mamă,« de Porumbescu, executată de corul bărbătesc. 6. »Aurora,« executată solo de dîmna Cornelia Andrejkovic. 7. »Cucuruz,« de Humpel, executat de corul bărbătesc. 8. »Trecui valea,« de G. Dima, executată de corul micșt. 9. »Geniul națiunii,« poesia de Iosif Vulcan, declamată de corista Maria Negria. 10. »Hora Severinului,« de Porumbescu, executată de corul bărbătesc. 11. »Merșul ostașilor români,« executat de corul bărbătesc.

Junimea țerană din Galați, lângă Făgăraș, a represintat Mercuri 1. ianuarie 1886 (în s'era anului nou românesc) în »Otelul comună« din Galați următorea piese teatrale: »Rusaliile,« vodevil într'un act de V. Alecsandri. Persóne: Dl Jous Galuscus. Vechilul moșiei și profesorul scölei din sat, dl Acsente Toloi; Tachi Răvrătescu subprefect, dl George Dan; Tóder Guimăcilă, vornic de sat, dl George Leauca; Susana, nevêsta

lui Toder, dna Victoria Aron; Vasile Veveriță, fruntaș, dl Ioan Stiniguta; Un jandarm, dl Ioan Silimon Dan; Catrina, țerani, țerance, d-șorele: E Sorea, M. Stiniguta, M. Savu și F. Neicu. »Ghici-ghicitorea mea« comedie într'un act de V. Alecsandri. Persóne: Pitariul Sandu, boier de 50 de ani, dl George Leauca; Smărădița, nepóta lui, dna Victoria Aron; Tincuța, vėra Smărădiței, dșóra Marina Stiniguta; Florica, tinėră țerancă, dșóra Efrosina Sorea; Ciraur, fecior boieresc din Moldova, dl Acsente Totoi; dame, țerani, țerance, lăutari.

Concert și bal in Codlea Duminecă in 29 Decembre st. v. (10 Ianuariu 1886.) când totdeodată se ținea și adunarea generală a despărțemėntului al II al reuniunii invėtătorilor románi din Țera Barsei, in opidul Codlea se arangia in sala primăriei opidane in folosul bibliotecii școlii române gr. or. din localitate, o petrecere cu următorul program: 1. Însemnătatea și folosul bibliotecii școlare. 2. »Audiți acolo,« cor de bărbați. 3. »Sila.« poesie de C. Boliac, declamată de școlărița Elisa Comănescu. 4. »Chopin Nocturne.« E-dur esecutată pe violină de dl E. de Lemeni. 5. »Se póte fali românul cu numele seu,« temă de R. Pop. 6. »Căntece poporare și doine,« esecutate pe flueră de dl D. Goia. 7. »Muncitoriul,« poesie de Sion, declamată de școlariul I. Tilea. 8. »Deșteptă-te române,« cor de bărbați. După producțiune urmă petrecere cu joc.

Representațiune teatrală in Sibiiu. Elevele școlii de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiiu au dat in serbătorile Crăciunului o representațiune teatrală, care a reeșit fórtē bine. Publicul s'a dus acasă plin de mulțămire și felicitând pe dra profesóre Elenora Tănăsescu, care ș'a pus tótă ostenėla pentru succesul acestei representațiuni. Se speră, că ele se vor repetă și in anii viitori.

Serată musicală literară in Abrud. S'a ținut in sėptemána trecută și s'a arangiat de cătră reuniunea invėtătorilor din districtul Abrud, cu următórea programă: 1. Cuvėnt de deschidere de vice-președ. reuniunii. 2. »Și óre te-am perdat pe tine?« poesie de Schiller, duet de invėt. G. Candrea și N. Corcheș. 3. »Femeia română,« disertațiune de invėt. Ioan Motora. 4. »Nu voi spune a mea durere,« romanță de I. Dinic, cântată de invėtătórea Eufemia Albescu acompianată pe violină de N. Corcheș. 5. »Un suspin,« de A. Mureșan, declamat de G. Candrea. 6. »Eminescu in poesia sa,« de Gr. Sima al lui Ión. 7. »Carnaval de Venetia,« esecutat pe violină de invėtătorul N. Corcheș. 8. »Căntec vėnătóresc« de V. Bumbac, esecutat de corul reuniunii. După finirea programei petrecere cu dans.

Corpul invėtătóresc din Poiana, protopresbiteratul Miercurei, a arangiat in sala școlii, o serată musicală teatrală, cu următorul program: 1. »Cuvėnt de deschidere,« și disertațiunea: »Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur« de invėtătorul director Em. Beșa. 2. »Hora« de C. Porumbescu esec. de corul clevilor. 3. »Misanthropul« din Moliere, dialog esec. de invėtătorii: E. Beșa și I. Branga. 4. »Dor de rėsbunare« romanță de G. Cavadia esec. »solo« de invėt. I. Branga. 5. »Condamnarea strugurelui,« de A. Pan declamată de invėt. Il. Georgescu. 6. »Căntec ostășesc« de G. Stefanescu, esec. in »duet« de invėt. Il. Georgescu și I. Branga. La finca producțiunii, petrecere cu dans.

Representațiune teatrală in Voita. Corpul invėtătóresc al școlii centrale grăniteresci din Voita a dat Dumineca după Crăciun, o representațiune teatrală in localitatea școlii. Venitul curat fu destinat jumėtate pentru elevii mizeri la această școală, őr cealaltă jumėtate pentru invėtătorii așezați la diferite meserii in Brașov. Programul aratorul: 1. »Rusaiule,« Vodevil într'un act

de V. Alecsandri. Persónele: Domnul Jonus Galuseus, vechilul moșiei și profesorul școlii din sat, dl Nicolae Ludu. Tachi Rėsvretescu, sub-prefect, dl George Dobrin. Tódor Buimăcilă, vornic de sat, dl Nicolae Pop. Susana, nevėsta lui, dra Maria Turtureanu. Vasile Veveriță, fruntaș, dl Gavrilă Pop. George al Saftei, țeran, dl Dănilă Cotona. Un gendarm, dl Nicolae Șerban. Catrina, țerani, țerance. II. »Vlăduțul mamei« seu »Bocóvna n'a invėțat, și umblă la insurat.« Comedie într'un act de I. Lupescu. Persónele: Vlăduțul mamei, școlar de sat, dl Nicolae Pop. Iftimi Șbărciogu, bėtrán pădurar, dl George Dobrin. Costică Șoimescu, tinėr boer. Sevasta, mama lui Vlăduț, dra Ana Borza. Smărădița, fiica lui Iftimi, dra Maria Turtureanu. Țerani, țerance. După representațiune urmă petrecere socială cu joc.

Concerte Corul plugarilor din *Beregseu*, comitatul Timiș, va da in sėra de 7/19 Ianuarie un concert, urmat de dans, in folosul Alumneului român din Timișóra și 'n al fondului corului. — *La Cojocna* tinerimea română a arangiat in sėra de 1 Jan. st. v. o petrecere cu joc, precedată de o producțiune de cãntări, in sala școlii gr. or. — Casina română din *Oravița* a serbat sėra de Sãn-Vasiiu cu producțiuni corale, declamațiuni și joc. — *In Satul-nou* in Bănat corpul invėtătóresc de diverse limbi va da la 16 Jan. un concert, in care se vor esecutá trei piese românești: »Visul meu« romanță, solo de violină, esecutat de dl I. Gaspar, acompianat pe pian de dna M. Pop; »Valurile Dunării« vals pentru violină și pian, esecutat de dl I. Knoll și dna M. Pop; »Carnaval de București« esecutat pe pian de dna M. Pop

C e e n o u ?

Anul nou la mulți ani! Drept surprindere de anul nou, »Familia« incepėnd cu numerul acesta apare in edițiune mai frumoșă. Nu numai literale, dar și frondispiciul s'au innoit. Astfel in haine de serbătóre vinim să urăm abonatilor și cetitorilor noștri: An nou fericit!

Sciri personale Dl *Constantin Udrea*, senator orășenesc in Lugos, numit »părintele săracilor,« a luat inițiativa și 'n anul acesta, de s'au împărțit între copiii săracilor de acolo daruri de Crăciun. — Dl *Sabin Piso*, a obținut majoritatea voturilor la alegerea de protopresbiter gr. or. in Agnita.

Hymen Dl *Ioan Iovescu* locotenent c. r. in regim. 83, s'a cununat in 3 Ianuarie st. n. a. c. la Sătmar cu dra Bella Mayer.

Adunare invėtătórescă. Reuniunea invėtătorilor románi gr. or. din *tractul Sibiiului* a ținut adunarea sa generală acolo in luna lui decembre, luând parte vro 80 de invėtători, atât din tractul Sibiiului, cât și din al Sėlistei și Avrigului, dimpreună cu căliva protopopi și alți bărbați din clasa inteligenței. Președintele fiind bolnav, vice-președintele N. Aron presidiá adunarea. S'au desbătut mai multe cestiuni didactice și invėtătorul Ioan Pulca a ținut o prelegere practică.

Carnaval. Tinerimna română din Sibiiu a arangiat marți in ajunul anului nou o petrecere cu joc in localitățile restaurantului Tunyogy. — *Reuniunea femeilor române din Zerneșci* și giur va da un bal luni la 6/18 Ianuarie in sala școlii de acolo.

Doze inventiuni romanesce. Dl *colonel Costiescu* din artileria Romăniei a inventat »ccherul-graphometru« seu »quadrantul de campanie, care este un mic instrument de topografie, portativ, de alama, destinat să servescă, cu precisiune indestulitóre, atât in operatiunile de planimetrie, cât și in acele de nivelament. Invențiunea dlui Costiescu a fost studiată de comisiile ci-

